

امکان سنجی توسعه خدمات شهری هوشمند در راستای ترویج مفهوم شهر هوشمند (نمونه موردی: شهرداری تبریز)

سینا غزالیان^{۱*}، ایرج حاتمی علمداری^۲، کریم زمان صادقی

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد تبریز، آدرس رایانانه (Sina.gh111@gmail.com)

۲- دکترای شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز

۳- کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی مرند

چکیده

آنچه یک شهر را به سمت هوشمندی پیش می برد، صرفاً استفاده از ابزار الکترونیکی و سیستم ارتباطاتی آن شهر نیست؛ بلکه استفاده از این ابزار جهت ارتقای سطح کیفی زندگی شهروندان یک شهر است. نکته مهم بکارگیری فرایند خلاقانه جهت افزایش مشارکت شهروندان می باشد؛ به گونه ای که افراد جامعه دیدی آینده نگر نسبت به مسائل و مشکلات آن داشته باشند. پژوهش به بررسی و امکان سنجی توسعه خدمات شهری هوشمند در راستای ترویج مفهوم شهر هوشمند در شهرداری تبریز پرداخته است. این پژوهش یک پژوهش کاربردی است. روش تحقیق آن توصیفی - تحلیلی از نوع تحقیق پیمایشی می باشد. گردآوری اطلاعات مورد نیاز به شیوه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است. ابزار اندازه گیری پژوهش حاضر پرسشنامه خود محقق ساخته در طیف ۵ گانه لیکرت در ۲ گروه متخصصان و شهروندان می باشد. تعداد پرسشنامه با بهره گیری از فرمول حجم نمونه کوکران ۳۸۴ نفر از شهروندان می باشد. تعداد ۳۰ پرسشنامه نیز از محققین و متخصصین و مدیران شهری تکمیل گردیده است. نتایج این بخش نشان می دهد با وجود بالا بودن میانگین حاصل از مجموع میانگین های ۸ سوال سنجنده فرضیه اول از طیف لیکرت، این میانگین آنچنان که شایسته و بایسته هدف پژوهش می باشد برآورده نشده است. این موضوع به شکاف بین نگاه شهروندان به عملکرد مدیریت شهری و جایگاه مفهوم شهر هوشمند از نظر شهروندان در ذهنیت مدیران بر می گردد. در ادامه پژوهش اقدام به انجام آزمون همبستگی پیرسن بین ۲ متغیر توسعه سیستم مدیریت خدمات شهری بر مبنای شهر هوشمند و هزینه های مرتبطه (زمان - مصرف سوخت و انرژی - امنیت اطلاعات - کیفیت زندگی - آلودگی زیست محیطی) گردید. نتایج آزمون در ارتباط با همبستگی دو متغیر مدنظر پژوهش وجود ارتباط با میزان ارتباط ۰,۷۷ و با میزان $Sig < 0,000$ در سطح خطای ۰,۰۵ درصد و با اطمینان ۹۵ درصد وجود رابطه مورد تأیید می باشد.

واژه‌های کلیدی: خدمات شهری هوشمند، شهر هوشمند، شهرداری تبریز.

۱- مقدمه

برنامه ریزی هوشمند جامعه به دنبال شهر هوشمند است. شهر هوشمند بیشتر از اصطلاح هوشمندی در بافت شهری پیش از ظهور مفهوم رشد هوشمند به کار برده شده است. جنبش رشد هوشمند در طول دهه ۱۹۹۰ به عنوان دولت قوی و واکنشی جامعه محور در مقابل بدتر شدن روند تراکم ترافیک، ازدحام بیش از حد، آلودگی هوا و تراکم مدارس، از دست دادن فضای باز، محو ارزش مکان‌های تاریخی و بالا رفتن سرسام‌آور هزینه‌های عمومی امکانات حکمفرما بود. شهر هوشمند مشابه بعضی از